MARIA THERESIA by der gratie Godts, Rooms Keyſerinne, Koninginne van Duytſlandt, van Hongarien, van Bohemen, van Dalmatie, van Croatie, van Eſclavonie, &c. Aerts-Hertoginne van Ooſtenryck; Hertoginne van Bourgogne, van Lothryck, van Brabant, van Limbourg, van Luxembourg, van Gueldre, van Milanen, van Stirien, van Carinthien, van Carniole, van Mantua, van Parma ende van Plaiſance, van Wirtemberg, van hoogh ende leegh Sileſie, &c. Princeſſe van Suabe ende van Tranſilvanie; Marck-gravinne van't H. Rooms Ryck, van Bourgau, van Moravie, van hoogh ende leegh Luſatie; Gravinne van Habspurg, van Vlaenderen, van Artois, van Tirol, van Henegauw, van Namen, van Ferrette, van Kybourg, van Goricie ende van Gradiſca; Land-gravinne van Alſatie; Vrouwe van de Marche van Eſclavonien, van Port-Naon, van Salins ende van Mechelen; Hertoginne van Lorreynen ende van Bar; Groote Hertoginne van Toſcanen: Onderricht zynde van de exceſſen, dieveryen ende miſdaeden die gecommitteert worden in alle de Provincien van onſe Nederlanden, door de Landtloopers ende Ledighgangers die de ſelve van alle canten overloopen, in ſulcken wyſe dat ſy hun verſaemen in alſulcken grooten getal, dat de Inwoonders van het plat-Landt vreeſen van de ſelve te vervolgen ende alnoch meer van de ſelve te arreſteren; dat dit quaedt (daer aen ſoo veel gelegen is voor de gemeyne ruſt ende vredtſaemheyt, als oock voor den Coophandel ende beſonderlijck voor de buyten Lieden) niet en can geattribueert worden als aen de negligentie van de Officieren van het plat-Landt, ende aen de niet-onderhoudinge der Placcaerten ende Reglementen geemaneert op't ſtuck van de Patrouillen, ende dat het t'eenemael te vreeſen is, dat het altydt meer voorts ſal gaen, is dat men met gelijcke ſorge ende kracht niet en belet de deſertie van de Soldaeten, die ſigh by voegen aen de verſaemingen der ſelver Landtloopers ende Ledighgangers, doende ſeer exactelijck onderhouden de Placcaerten aengaende de deſertie die niet meer gereſpecteert nochte geexecuteert en zyn als de gene die de ſelve Patrouille aengaen; ende nemende voorts alle de precautien ende toeſicht die d'importantie van de materie vereyſcht; ter dier oorſaecke, hebben Wy (ter deliberatie van onſen ſeer-lieven ende ſeer-beminden Schoon-Broeder ende Coſyn CAREL ALEXANDER Hertogh van Lorreynen ende van Bar, Ridder van het Order van't Gulde Vlies, Veld-Marechal van het H. Rooms-Ryck ende van onſe Legers, Generael, Opperſte Bevelhebber der ſelve Legers, onſen Stadthouder, Gouverneur ende Capiteyn Generael van onſe Nederlanden, ende by advies van die van onſen Privéen Raedt) geordonneert ende geſtatueert de volgende pointen ende articulen.

I.

I.

Wy ordonneren aen alle Officiers ende Wethouderen te doen doen de ronden ende patrouillen door de geheele uytſtreckinge van hunne reſpective Dorpen, ſoo by nachte als by dage, aen te taſten alle Quaedtdoenders ende Landtloopers, ende de ſelve te leyden in de gevangeniſſen van de Hooft-Steden, Quartieren ofte Meyeryen naeſtgelegene der Plaetſen alwaer ſy ſullen geapprehendeert zyn.

II.

Ende op dat de aentaſtinge der ſelve Quaedtdoenders ende Landtloopers ſoo veel te gemackelijcker geſchiede, Wy willen, dat ſoo aenſtonts die van de Patrouillen, Officieren ofte Wethouderen ſullen geadverteert zyn van eenige verſaeminge, inſulte ofte reſiſtentie gecommitteert door de ſelve Landtloopers, Ledighgangers ofte ſelfs door de Soldaeten, ſy terſtont de clocke doen klippen, om alle de Inwoonderen gewaepent te vergaederen, ende de Misbruyckers ende Quaedtdoenders te vervolgen, om de ſelve aen te taſten, is dat het mogelijck is, op pene van te verbeuren, eene amende van vyf-en-twingh pattacons.

III.

Ordonneren inſgelijckx, dat ſoo wanneer die van de naeſtgelegene Dorpen den clockſlagh ſullen gehoort hebben, de Officieren ende Wethouderen der ſelver Dorpen doen vergaederen ende poſteren de Inwoonders gewaepent op de groote wegen ende andere plaetſen, waer door de Quaedtdoenders ſigh ſoude konnen retireren.

IV.

Dat ſoo de Delinquanten eenige reſiſtentie doen, om ſigh niet te laeten vangen, ofte, gevangen zynde, om de handt van de Juſticie te ontgaen, Wy verclaeren, dat het aen de voorſchreve Officiers ende Inwoonders gepermitteert ſal zyn het gewelt met gewelt af te weiren, ſelfs de Tegenſtaenders te dooden, is dat ſy de ſelve anders niet en connen aentaſten ofte houden, ſonder daeromme t'onſen regarde eenighſints te misbeuren, nochte oock ten regarde van de Vrienden van den Gedooden.

V.

Wy verclaeren daer en boven, dat de ſelve Patrouillen ende Inwoonders, vervolgende de Dieven ende Landtloopers, ſullen mogen paſſeren van hunne Juriſdictie op die van een ander, de ſelve aldaer aentaſten, arreſteren ende tranſporteren ter gevangeniſſe, alſoo hier boven geſeyt is.

VI.

Ende op dat de Officiers, ende die van het plat-Landt, ſigh ſoo veel te liever quyten van het gene ſy belaſt zyn door de voorgaende articulen, Wy verclaeren, dat voor iederen Dief oft Landtlooper die ſy ter handt van de Juſtitie ſullen gelevert hebben, ende die al ſulcx ter doodt ſal gecondemneert geweeſt zyn, ſullen hebben voor loon thien pattacons; ende voor ieder Landtlooper ende Ledighganger vyf pattacons, te betaelen door den Rentmeeſter van het Quartier ofte van de Meyerye in de welcke hy ſal geapprehendeert zyn.

VII.

Verbieden aen de Herbergiers, Taverniers, ofte Tappers ende andere, te logéren ofte te aenveerden in hunne huyſen, eenige van de voorſchreve Dieven, Landtloopers ofte onbekende, hun t'eten te geven, ofte te drincken oft anderſints de ſelve te begunſtigen in eenige maniere; maer ſullen gehouden zyn de ſelve te verkondighen aen de Officiers van Haere Majeſteyt oft aen de gene van haere Vaſſallen, om aengetaſt ende getranſporteert te worden ter gevangeniſſe voorſchreven, op dat t'hunder ſtraffe geprocedeert worde, op pene van ballinghſchap ofte andere arbitraire.

VIII.

Wy ordonneren inſgelijcx aen de ſelve Herbergiers, Taverniers ofte Tappers, te draegen aen den Officier van de Plaetſe, de Naemen van de gene die ſy in hunne huyſen aenveert ſullen hebben, op pene van dry guldens amende voor iedere reyſe die ſy in gebreke ſullen zyn des te doen.

IX.

Verbieden aen alle Schippers, Pontonniers, Voerlieden ofte andere, te doen oft laeten paſſeren de Rivieren aen ſuſpecte oft onbekende Perſoonen, ofte Peerden, Waegen oft andere Voituren te geven, geduerende den klockſlagh, ende vier-en-twintigh uren daer naer, ten zy by conſente van die van de Weth.

X.

Wy willen, dat in alle beſlotene Steden, de gene aen wie het raecken ſal, aldaer inſtantelijck doen publiceren eene behoorelijcke Ordonnantie, om alle Inwoonders te belaſten van over te draegen aen de Hooft-Officiers der ſelver Steden, de naemen ende qualiteyten van alle de onbekende Perſoonen die ſy ſullen logeren oft t'hunwaerts houden, ten ſelven dage als ſy aldaer ſullen aengecomen zyn, op pene van eene amende van vyfthien pattacons voor iedere contraventie, ofte van eene andere hoogere ofte arbitraire, ſoo wanneer den cas de ſelve vereyſſchen ſal.

XI.

Als wanneer die Hooft-Officiers van onſe beſlotene Steden, door dien middel ſullen verſtaen, ende alſwanneer ſy anders ſullen konnen weten, dat aldaer eenige Soldaeten van onſe Trouppen ſigh bevinden ſullen, ſy ſullen hun doen produceren den Oorlof van hunne Capiteynen ofte andere Officieren, ende is't dat de Soldaeten in faute blyven van het ſelve te doen, ſoo ſullen ſy die aentaſten ten lyve, op pene van hondert pattacons amende voor iedere reyſe dat ſy dien aengaende iet vernegligeert ſullen hebben.

XII.

Ende alſoo Wy de noodige orders gegeven hebben, op dat, ſoo haeſt dat-men ſal aenmercken eenige verſaeminge van Landtloopers ende Quaedtdoenders, ofte eenige deſertie van een ofte meer Soldaeten, den Commandant van de Plaetſe waer van ſy gedeſerteert zyn, dry ſcheuten canons doet ſchieten, Wy willen ende ordonneren dat aenſtonts de omliggende Dorpen de klocke trecken, ende dat-men de ſelve trecke vervolgens van Dorpe tot Dorpe tot dry mylen in de ronde van de ſelve Plaetſe, ende dat de Boeren met hunne waepenen uytkomen, om eensdeels de wegen van hunne reſpective Dorpen te beſetten ende eensdeels de Patrouille te doen, hun verbiedende wel expreſſelijck van t'hunnen huyſe weder te keeren, ten zy naer gedaen te hebben de geheele ronde, op pene van vyf-en-twintigh pattacons amende voor ieder gebreck.

XIII.

Wy verbieden wel expreſſelijck aen de Hooft-Officiers van de opene Steden, Vlecken ende Dorpen van het plat-Landt, aldaer te verdraegen eenigh Soldaet van onſe Trouppen die niet voorſien en zy van eenen Oorlof van ſynen Capiteyn ofte ander Officier, ende Wy belaſten hun van te arreſteren alle de gene die ſigh aldan ſullen houden ſonder diergelijcken Oorlof, op pene van hondert pattacons amende voor iedere reyſe dat ſy ſullen vernegligeert hebben het ſelve te doen.

XIV.

XIV.

Ende alsoo in veele plaetsen de Patrouillen gedaen worden met groote onachtsaemheyt, soo by dage als by nachte, dat-men in veele andere Kinderen op schildtwacht bevindt met eenen stock in de handt, Wy ordonneren wel scherpelijck, dat in't toecomende de gene die gedestineert zyn tot het patrouilleren, sullen Mannen zyn oudt ten minsten achthien jaeren, voorsien van wapenen ende in staet van niet alleenelijck de Deserteurs te arresteren, maer oock de Landtloopers ende Ledighgangers, alles op pene van te verbeuren voor iedere contraventie eene amende van thien pattacons, boven de gene gestatueert by de voorgaende Placcaerten.

XV.

Ende midts die abusen ende ongeregeltheden het meestendeel voorts-comen door de negligentie ende ooghluyckinge van de Officieren, Wy willen, dat de gene, die door de Gouverneurs, Commandanten der Plaetsen ende andere daer toe by Ons geauthoriseert, belast sullen zyn van te sorgen over het gedragh van de Patrouillen, ende die bevinden sullen dat de Boeren die daer toe gedestineert zyn, hun devoir niet en quyten, oft dat-men alnoch Kinderen besight, den Officier der Plaetse, daer van aenstonts adverteren, die responsabel sal zyn van de verbeurde amenden, hy geheel tot laste van de Overtreders; belastende de selve Geemployeerde daer van aenstonts part te geven aen den Gouverneur ofte Commandant van de Plaetse, die sorge draegen sal daer van te informeren die het behoort, op dat sy de selve amenden doen innecomen; *Onse intentie zynde*, dat de selve detachementen geensints en zyn tot laste van de Dorpen, Gemeynten, nochte van de Inwoonderen van het plat-Landt, gelijck Wy het kenbaer gemaeckt hebben aen de selve Gouverneurs ende Commandanten der Plaetsen.

XVI.

Die van onse Ondersaeten die de Patrouille doen in de opene Steden, Vlecken ende Dorpen van het plat-Landt, sullen insgelijcx moeten arresteren alle de Soldaeten van onse Trouppen, die sy bevinden sullen sonder Oorlof van hunne Capiteynen ofte andere Officieren, op pene van vyftigh pattacons amende voor iedere contraventie, ende sal dese amende eyschbaer zyn solidairelijck tot laste van iedere van de gene die van de Patrouille sullen geweest hebben, die versuymt sal hebben te arresteren de Soldaeten in questie.

XVII.

De Soldaeten van onse Trouppen die gearresteert sullen hebben geweest, in het een ofte het ander cas hier boven gespecificeert, sullen aenstonts geleydt worden op de gewoonelijcke maniere naer de naestgelegene Plaetse, alwaer Wy Garnisoen houden, om overgelevert te worden aen den Gouverneur ofte Commandant van de Plaetse; ende diese aldaer geleydt ende overgelevert sullen hebben, sullen ontfangen eene somme van thien Pattacons voor ieder der selver Soldaeten die Deserteur bevonden sal zyn, alswanneer hy zyn sal eenen Voetknecht ofte eenen Ruyter oft Dragonder te voet, ende eene somme van twintigh pattacons, alswanneer hy zyn sal eenen Ruyter oft Dragonder te peerdt; ende sullen hun die sommen betaelt worden door de Ontfangers van onse incommende ende uytgaende Rechten, op de Declaratie die hun geven sullen de Gouverneurs ofte Commandanten, aen wie sy de Soldaeten in questie sullen overgelevert hebben.

XVIII.

Soo dickwils dat eenige Soldaeten van onse Trouppen sullen gedeserteert zyn, ende dat het geprobeert sal zyn dat die Hooft-Officieren van de opene Steden, Vlecken ende Dorpen van het plat-Landt, ofte die van onse Ondersaeten die aldaer patrouilleren, sullen vernegligeert hebben de selve te doen aentasten ofte arresteren, in het een ofte het ander cas hier boven gespecificeert, de gene die vernegligeert sullen hebben het selve te doen, sullen, boven de amenden hier boven ter dier oorsaecke gecommineert, gehouden zyn te betaelen voor ieder gelijck Soldaet die gedeserteert sal zyn, eene somme van vyf-en-twintgh pattacons aen syn Regiment, met eene andere somme van thien pattacons ten profyte van den genen diese aenbrengen sal.

XIX.

XIX.

Ende ſullen de Gemeyntens der opene Steden, Vlecken ende Dorpen van het plat-Landt, reſponſabel weſen voor iedere der voorſchreve twee ſommen in alle de occaſien alwaer hunne Hooft-Officiers ofte die van onſe Onderſaeten die aldaer de Patrouille doen, ſullen gehouden zyn de ſelve te betaelen, de ſelve geheel in hun recours tegens de gebreckelijcke.

XX.

Wy verbieden van nieuws ſeer ſcherpelijck, aen alle ende een-ieder van onſe Onderſaeten, van wat ſtaet, qualiteyt ende conditie ſy zyn, ende 't zy dat ſy woonen in de beſlotene Steden, 't zy dat ſy woonen in de opene Steden, Vlecken ende Dorpen van het plat-Landt, te verſwygen eenige Deſerteurs van onſe Trouppen, ofte mede te wercken tot hunne deſertie op wat maniere het ſoude mogen weſen, op pene van hondert pattacons voor de eerſte reyſe, van het dobbel voor de tweede, ende van publieckelijck gegeeſſelt te worden ende gebannen voor altydt uyt de Landen van onſe Gehoorſaemheyt voor de derde reyſe.

XXI.

Boven 't welck, ſy ſullen gehouden zyn als boven, te betaelen eene ſomme van vyf-en-twintigh pattacons voor ieder van de ſelve Deſerteurs aen het Regiment waer van hy gedeſerteert ſal zyn, met eene andere ſomme van thien pattacons ten profyte van den genen dieſe aenbrengen ſal.

XXII.

Ende oft het gebeurde dat ſy niet in ſtaet en waere te betaelen de amenden ende ſommen die Wy comen te ordonneren, ſullen ſy voor de eerſte reyſe gebannen zyn voor den termyn van een jaer uyt alle de Provincien van onſe Gehoorſaemheyt, ende voor de tweede reyſe voor den termyn van thien jaeren.

XXIII.

Wy verbieden aen alle ende een-iegelijcke van onſe Onderſaeten, te coopen ofte aenveerden, op wat titel ofte pretexte dat het zy, van de Soldaeten van onſe Trouppen, niet alleenelijck hunne uniformen, maer oock wapenen van wat qualiteyt de ſelve mogen weſen, ten zy dat de Soldaeten die de ſelve hun preſenteren ſullen, daer van de permiſſie hebben by geſchrifte van hunne Capiteynen ofte andere Officieren, de welcke ſy ſullen gehouden zyn te laeten in handen van de gene die de ſelve uniformen ofte wapenen coopen ofte aenveerden ſullen om by hun gereproduceert te worden in cas van noode, op pene van hondert pattacons amende voor iedere contraventie.

XXIV.

Den derthienden artikel van het Placcaert van den jaere 1738. medebrengende order van het ſelve te republiceren ende afficheren alle jaeren, tuſſchen de vierthien dagen naer Paeſſchen in alle Steden, Vlecken ende Dorpen, hebbende noynt onderhouden geweeſt, ende willende nochtans, dat deſe diſpoſitie punctuelijck geexecuteert zy, Wy ordonneren iterativelijck dit tegenwoordigh Placcaert alle jaeren te republiceren; tot welcken eynde Wy daer van eenen dobbelen exemplaris hebben doen overſenden, aen wie het behoort, waer van den eenen ſal gepubliceert ende geafficheert zyn ter gewoonelijcker maniere voor de eerſte reyſe ſoo haeſt dat het mogelijck ſal zyn, ende den anderen bewaert ſal worden ter Greffie ofte ter Secretairie, om publieckelijck herleſen te zyn ter Plaetſen ende volgens de ordinariſſe forme alle jaeren tuſſchen de voorſchreve vierthien dagen naer Paeſſchen; belaſtende vervolgens den Officier van ieder Plaetſe, ieder keer part te geven aen ſyn Hooft-plaetſe, van dit point geexecuteert te hebben, ende de Officieren van de Hooft-plaetſe, daer van te informeren onſe Raeden Fiſcaelen tuſſchen acht dagen naer de voorſchreve vierthien dagen, willende daer-en-boven in conformiteyt van het diſpoſitief van den voorſchreven 13.ſten artikel, dat alle die republicatien ende aenclevende devoiren gratis gedaen zy, ende ſonder dat-men ter dier oorſaecke iet eyſſchen magh van de Gemeyntens der Steden, Vlecken ofte Dorpen, alles op pene van vyftigh pattacons amende voor iedere reyſe dat ſy daer aen gebreken ſullen; tot welcken eynde Wy belaſten inſgelijcx onſe Raeden Fiſcaelen, te ſenden ieder jaer aen het Gouvernement eene liſte van de gene die daer aen ſullen voldaen hebben, ende eene andere liſte van de gene die in faute ſullen gebleven zyn daer aen te voldoen, om in cas van noode voorders voorſien te worden tot laſte van deſe laetſte naer eyſch der ſaecke.

daer aen te voldoen, [illegible]

XXV.

Verclaeren, dat alle Placcaerten ende Ordonnantien hier vooren geemaneert soo tegens de Dieven ende Landtloopers, als tegens de Deserteurs, sullen blyven in hunne volle macht ende vigueur, voor soo veel daer aen geene veranderinge gedaen en is by dit tegenwoordigh Placcaert; willende ende belastende seer serieuselijck dat alle de Magistraeten ende Rechters hun sullen hebben te reguleren in hunne wysdommen volgens het dispositief der selver Placcaerten ende penen daer by gestatueert.

XXVI.

Ende op dat alle het gene voorschreven is syn effect sorteren magh, Wy ordonneren aen onse Raeden Fiscaelen te sorgen dat dese onse Ordonnantie exactelijck ende punctuelijck geobserveert worde, ende behoorelijck te doen straffen die Officieren van het plat-Landt ende andere die negligent sullen bevonden worden in d'executie ende onderhoudinge van eenige der poincten daer by gedraegen.

Ontbieden daeromme aen onse seer-lieve ende getrouwe die Cancellier ende Luyden van onsen Raede van Brabant; Gouverneur van Limbourg, ende aen alle andere onse Justicieren, Officieren ende Ondersaeten wien dit raecken sal, dat sy dese onse tegenwoordige Ordonnantie bewaeren ende onderhouden ende doen exactelijck bewaeren ende onderhouden, sonder verdragh, gunste oft dissimulatie: WANT ONS ALSOO GELIEFT. Des t'oirconden, hebben Wy hier aen doen hangen onsen Grooten Segel. Gegeven in onse Stadt Brussel den 26. Julii in't jaer ons Heeren duysent seven hondert negen-en-viertigh, ende van onse Rycken het negenste. Was geparapheert, *Schoc. v^t.* onder stont, *By de Keyserinne ende Coninginne in Haeren Raede*, ende was geteeckent, *J. F. de Vos*, ende gesegelt met den Grooten Segel daer aen hangende in dobbelen steerte van parkement.

TOT BRUSSEL, By GEORGIUS FRICX, Drucker van Haere Keyserlijcke ende Coninglijcke Majesteyt. 1749.

ARCHIEF COLLEG[illegible] AARSCHOT